

ریشه نژادپرستی، خودپرستی فردی یا گروهی است

آیت الله ردایی گفت: به ریشه یا بنیان شناسی مسئله نژادپرستی از منظر قرآن کریم و امیرالمؤمنین (ع) اگر بخواهیم نگاه کنیم منشأ آن خودکامگی است. ریشه نژادپرستی، خودپرستی فردی یا گروهی است.

آیت الله ردایی گفت: به ریشه یا بنیان شناسی مسئله نژادپرستی از منظر قرآن کریم و امیرالمؤمنین (ع) اگر بخواهیم نگاه کنیم منشأ آن خودکامگی است. ریشه نژادپرستی، خودپرستی فردی یا گروهی است.

به گزارش خبرنگار مهر، در پی کشته شدن مرد سیاهپوستی که قربانی خشونت نژادپرستانه پلیس امریکا شد، ایالت های مختلف امریکا شاهد اعتراضات گسترده ای بود. نژادپرستی از جمله مسائل ریشه دار و تاریخی جامعه امریکاست که از بدو تأسیس این کشور و با قتل عام سرخ پوست ها و همچنین در دوران برده داری نمود داشته است و به نظر می رسد همچنان این معضل در جامعه امریکایی قربانی می گیرد.

آیت الله حسین ردایی پیرامون ریشه های نژادپرستی در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: یکی از بحث هایی که امروز مطرح هست و البته به نظر ما اصلاً مختص به امروز نیست بلکه در طول تاریخ مورد ابتلاء بوده، به خصوص در میان توده مردم چه از جهت جغرافیا چه دین یا آداب و رسوم و چه نسل و نسب، مسئله تعصبات غلط است که همواره در جهان در میان مردم کم و بیش رایج بوده است. البته در برخی عصرها بیشتر و در برخی از عصرها مقداری با قوانینی یا ادعای قوانینی که به صورت مدرنیته جاری شده و هست.

این استاد حوزه و دانشگاه افزود: مسئله تعصبات قبیله ای، نژادی یا نژادپرستی همواره وجود داشته است. در قرآن کریم و به خصوص روایات و فرمایشات امیرالمؤمنین (ع) در نهج البلاغه که بحث های خوبی در این زمینه دارند، به این موضوع پرداخته شده است. به ریشه یا بنیان شناسی مسئله نژادپرستی از منظر قرآن کریم و امیرالمؤمنین (ع) اگر بخواهیم نگاه کنیم منشأ آن خودکامگی است. یعنی آنجایی است که انسان دچار خودفریفتگی و خودکامگی شود.

به ریشه یا بنیان شناسی مسئله نژادپرستی از منظر قرآن کریم و امیرالمؤمنین (ع) اگر بخواهیم نگاه کنیم منشأ آن خودکامگی است. یعنی آنجایی است که انسان دچار خودفریفتگی و خودکامگی شود

وی ادامه داد: کلماتی در قرآن مثل تکبر، استکبار، تکابر، مکابر و امثال ذلک مربوط به ریشه های نژادپرستی است. درباره ریشه نژادپرستی می توان از خودپرستی فردی یا گروهی و یا خودپرستی حکومتی یا حتی خودکامگی مذهبی و دینی یاد کرد. اینها می تواند منشأ اصلی مسئله نژادپرستی باشد. امروز هر سه بُعد خودکامگی در دولت ها یا گروه های خودفریفته یا خودباور یا گروه هایی که گردن فرازی و برتری جویی می کنند را مشاهده می کنیم. خودبزرگ انگاری و گردن کشی دارند که اینها همان استکبار و تکبر این هاست و منشأ تکبر هم خودکامگی است.

آیت الله حسین ردایی اضافه کرد: یکی از بیاناتی که ابن ابی الحدید از امیرالمؤمنین (ع) ذیل نامه ۵۳ در نهج البلاغه آورده اند این است که: «وَلَا تَقُولَنَّ إِنِّي مُؤَمَّرٌ أَمْرٌ قَاطِعٌ». یعنی چه کسی در سایه حکومت باشد و مسئولیتی داشته باشد یا حتی کسانی که به عنوان فعالان بدون مسئولیت باشند و احساس می کنند بزرگ شدند و بزرگ تر هستند و یا بزرگ بینی دارند، حضرت علی (ع) درباره آنها فرمودند: «وَلَا تَقُولَنَّ إِنِّي مُؤَمَّرٌ». یعنی هرگز نپندارید و این طور گمان نکنید که در موقعیتی هستید که باید امر کنید، «قَاطِعٌ» و مورد اطاعت واقع شوید. این فرمایش به ریشه یابی خودکامگی می پردازد.

درباره ریشه نژادپرستی می توان از خودپرستی فردی یا گروهی و یا خودپرستی حکومتی یا حتی خودکامگی مذهبی و دینی یاد کرد. اینها می تواند منشأ اصلی مسئله نژادپرستی باشد

وی سپس گفت: یکی دیگر از بحث های مهمی که در بررسی ریشه ای خودکامگی یا نژادپرستی وجود دارد، این است که خودکامگی گاهی به بهانه نژاد است، گاهی به بهانه علو و برتری مذهبی است و گاهی به زر، زور و امثال ذلک مربوط است. حضرت امیر (ع) منشأ آن را اختیال می دانند. اختیال به معنای خیال کردن است. یعنی به انسان در خیال و مخیله خود احساس بزرگی دست دهد و این مسئله منشأ غرور و خودبزرگ انگاری می شود.

آیت الله حسین ردایی اظهار داشت: چرا خیال می گوئیم چون مسئله خودکامگی و نژادپرستی یک مسئله موهوم و خیالی است. دلیلش این است که افراد احساس می کنند قدرت دارند و دیگران عبدشان هستند و باید اطاعت شان کنند. در نگاه قرآن کریم منشأ خودکامگی توهم بزرگ منشی و خیال گردن فرازی است، لذا جامعه یا حکومتی که دچار و گرفتار خودبزرگ بینی می شود این یک خودبزرگ انگاری خیالی است. امیرالمؤمنین (ع) در اینجا نکته حکمت آمیزی دارند. گرچه خطاب شان به حاکمان و فرمانروایانی است که خود حضرت معین کرده اند اما یک درسی برای همه قدرتمندان و حکمرانان و کارگزاران حکومت هاست.

وی خاطرنشان کرد: می فرمایند هر وقتی احساس کردید سلطنت و حکومت برای شما ابهتی آورده و هر گاه خیال کردید و در مخیله شما آمد که بزرگ شدید و دیگران باید از شما اطاعت کنند و خضوع کنند و تابع فرامین شما باشند، «قَانِظُرْ إِلَى عِظَمِ مُلْكِ اللَّهِ قَوْكَ»، آنجا با عقلانیت خود به عظمت پادشاهی خدای سبحان توجه کنید که فوق تمام قدرت هاست. «قَانِظُرْ إِلَى عِظَمِ مُلْكِ اللَّهِ قَوْكَ وَ قَدْرَتِهِ مِنْكَ عَلَى مَا لَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ مِنْ نَفْسِكَ»، هم به عظمت پادشاهی خدای سبحان و هم قدرت او که بر آن چیزهایی قادر است که انسان هرگز قدرت آن را ندارد و نخواهد داشت.

هر وقتی احساس کردید سلطنت و حکومت برای شما ابهتی آورده و هر گاه خیال کردید و در مخیله شما آمد که بزرگ شدید و دیگران باید از شما اطاعت کنند و خضوع کنند و تابع فرامین شما باشند، «قَانِظُرْ إِلَى عِظَمِ مُلْكِ اللَّهِ قَوْكَ»، آنجا با عقلانیت خود به عظمت پادشاهی خدای سبحان توجه کنید که فوق تمام قدرت هاست

آیت الله حسین ردایی افزود: بنابراین منشأ نژادپرستی به خودکامگی و خودبزرگی فردی، جمعی، گروهی و حکومتی مربوط است. وقتی در قرآن کریم نگاه می کنیم همین مسئله را در جاهای مختلف ذکر کرده است. من یک نمونه را اشاره کنم و آن اینکه این خودبزرگ بینی و خودبزرگ انگاری به معنای خودکامگی که برای نژادپرستی منشأ می شود، در ابعاد مختلف است که یکی از آن ابعاد مسئله بزرگ بینی یا بزرگ انگاری مذهبی و دینی است. این مسئله در دین یهود در میان یهودیان که خودشان را پیروان انبیا می دانند و همچنین شاید یک مرتبه ضعیف تر در میان مسیحیت و نصارا این ویژگی وجود دارد که اینها دچار خود فریفتگی و یک خود بزرگ انگاری جهانی شده اند.

وی همچنین عنوان کرد: این مسئله در گذشته هم بوده در طول تاریخ در زمان پیامبران گذشته و پیامبر اسلام (ص) و صدر اسلام هم بود و امروز هم هست. یعنی یک ویژگی نوظهور برای یهود یا نصارا نیست، بلکه به نظر می آید این ویژگی جز ذات و سرشت این ها شده و نسل در نسل این مسئله به عنوان یک امر موروثی در میان یهودیان و نصارا قرار گرفته که این ها خودشان را برتر از سایر نژادها می دانند. هم از نظر آفریدگی و خلقت و هم از نظر تربیت، دینداری و نژاد به شکلی که آن ها معنا می کنند.

آیت الله حسین ردایی سپس گفت: لذا قرآن دارد که هیچ وقت یهود و نصارا از حق پیروی نخواهند کرد و تابع اسلام نخواهند شد و همراه پیامبر (ص) هم نخواهند شد، مگر اینکه آنها بخواهند شما پیرو آنها شوید. یعنی ویژگی ذاتی آنها این است که مسلمانان و سایر جامعه بشری تسلیم و مطیع آن ها باشد که شاید آن موقع دست از فتنه ها و قتل ها و آزارها دست بردارد. آن هم در صورتی که تسلیم محض آن ها باشند. لذا قرآن به پیامبر (ص) می فرماید: «وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ». در تعبیر «حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ» ملت به معنای مردم و جامعه بشری نیست، بلکه به معنای فکر و اندیشه است. یعنی همان نگاهی که آنها دارند و آنها می خواهند که شما تابع آنها شوید.

وی ادامه داد: «وَلَنْ تَرْضَى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ» یعنی تا زمانی که شما تابع افکار آنها شوید و منش آنها را بپسندید و از آنها اطاعت کنید. امروز هم در جامعه جهانی همین است. یعنی تمام گرفتاری های مسلمین و سایر بلادی که در مسیر و اندیشه استقلال طلبی فعالیت های اقتصادی، غیر اقتصادی و سیاسی هستند، توسط غرب به عنوان سردمدار و شاخصه اش آمریکای مستکبر با فکر یهودیانی که اینها را تشویق و هدایت و برایشان برنامه ریزی می کنند ایجاد می شود. فکر آنها عبارت است از تابع سازی دیگران نسبت به خودشان و خودسالار بینی و خود بزرگ انگاری، از نظر دین و مذهب و سیاست و اقتدار حکومتی جامعه جهانی.

آیت الله حسین ردایی اظهار داشت: امروز این نکات باید بیشتر در جامعه جهانی بیان شود. به واسطه جراید و حتی به واسطه هنر و رسانه به معنای عام می توان به دنیا و به خصوص به اهل خرد و جوان های دنیا این نگاه را منتقل کرد. اگر جوان ها با این مسائل آشنا شوند، قطعاً آن عقلانیت دینی و حتی عقلانیت به معنای حریت ذاتی آنها را بیدار خواهد کرد. مردم ولو اینکه در سایه مذهب و دین هم نباشند و به خصوص جوانان هوشیار و بیدار خواهند شد و در مقابل این نگاه خود بزرگ انگاری جهانی که یک خیالی است که در مخیله یهود در طول تاریخ جا گرفته است خواهند ایستاد.

وی همچنین گفت: ان شاءالله در آستانه ظهور و حرکت جهانی این آگاهی بخشی ها انجام بشود که لازمه و مقدمه هر گونه حرکت، روشنگری، عقلانیت جهانی و آمادگی انتظار، اطلاع رسانی و معرفت بخشی در منشأ خودکامگی و نژاد پرستی غرب هست که در سایه یهود و نصارا پدید آمده است. اینکه الان کردارها و عملکردهای زشت و ناپسند و جنگیدن با مردم خودشان را می بینیم نشان دهنده آن جهتی است که عرض کردم. یعنی اینها با همه مردم، چه مردمی که از نژاد خودشان نیستند یا حتی مردمی که از نژادشان باشند، اما ممکن است روزی از تبعیت فکر و اندیشه آنها بیرون آیند، با آنها هم همین طور رفتار می کنند.

آیت الله حسین ردایی افزود: مسئله نژادپرستی فقط نژاد فیزیکی نیست. اینجا نژاد همان فکر و اندیشه هاست. حالا اگر در هر کسی به عنوان مخالف اینها ظهور پیدا کند اینها به عنوان یک مبارزه تلقی می کنند و امروز هم می بینیم ارتش آمریکا وارد میدان شده است. معترضان را کسانی می بینند که در مقابل بزرگ بینی اینها، خودشان را بزرگ می بینند، تلقی اینها این است. فکر می کنند اینها احساس بزرگی در مقابل بزرگی ما دارند و لذا باید با قدرت اینها را سرکوب کرد و از بین برد. این است که دارند این طور وحشیانه سرکوب انجام می دهند. منشأ این رفتارها اندیشه غلط و اختیالی استکباری و خود بزرگ انگاری است که دارند. امیدواریم با عقلانیت جامعه جهانی و تلاش جوانان جامعه جهانی ان شاءالله از خودکامگی شان فرو نشان شوند و ان شاءالله در مقابل حق سرتسلیم فرود بیاورند به برکت ظهور آخرین منجی عالم.

وی اضافه کرد: نگاه داروینیستی هم گرچه در رویه این ها وجود دارد و گروه ها یا کسانی که دارای این فکر و رویه سرمایه داری هستند و این مکتب را بپذیرند مورد حمایت قرار می گیرند ولی به نظر من ریشه اصلی این نیست. یعنی آن نگاه سرمایه داری جنبه اقتصادی این خودبزرگ بینی ها است. این نگاه را دارند که هر کسی دارای این نگاه سرمایه داری بود و این فکر را داشت می تواند از دیگران سواری بگیرد و بر آنها سوار باشد و به همان نگاه سرمایه داری بیشتر افزون کنند، اینها هست اما این معلول است و علت نیست. نگاه سرمایه داری منحصر به سیاه پوست و سفیدپوست و منحصر به برخی از جوامع یا مردم یک جغرافیا نیست.

آیت الله حسین ردایی عنوان کرد: ممکن است در غرب باشد یا حتی در شرق هم این نگاه وجود داشته باشد. ولی مهم این است که آنچه اینها معتقدند حالا چه نگاه سرمایه داری و چه نگاه خودبزرگ بینی یا حتی برتری خواهی که منشأ آن حب ذات و حب جاه ذاتی است، اینها ذات خود را برتر می دانند. یعنی برتری خواهی ذاتی است. این برتری خواهی ذاتی وقتی در کسانی وجود داشت آن وقت هر کسی با این نگاه مخالفت کند باید از بین برود. مثل این است که در گذشته و در دوران جاهلیت ارباب و عبد وجود داشت و اگر عبد مخالفت با ارباب می کرد اگر ارباب او را می کشت حق داشت چون مالکش بود.

وی در ادامه گفت: منشأ آن این است که دیگران باید بنده و برده ای در جهت سرمایه های کسانی باشند که خودشان را صاحبان این مکتب و رویه می دانند. این دقیقاً به همان رویه بر می گردد که اربابان دوران جاهلیت داشتند. یعنی نوکرانی که داشتند مانند مال برایشان بودند و سرمایه اینها محسوب می شدند و بر آن سلطه داشتند و هر وقت می خواستند آن را از بین می بردند، می توانستند بفروشند یا نگه دارند. اگر عبد یا مطیعی تمرّد و مخالفتی می کرد آن مولا و ارباب حق داشت که او را از بین ببرد و کسی هم نمی توانست اعتراض کند. این نگاه همان نگاه برتری خواهی ذاتی است که در ذات یهود و نصارا از نگاه قرآن کریم وجود دارد.

آیت الله حسین ردایی خاطرنشان کرد: درست است که امروز نگاه غرب به سیاه پوستان این نگاهی است که می بینیم اما کلیت ندارد. یعنی من معتقدم همین سیاه پوستان اگر روزی منافع آمریکا و غرب را در همان جهت سرمایه داری و خودبزرگ انگاری یهود و نصارا تأمین کنند، نه تنها اینها را ذلیل نمی کنند و از بین نمی برند، بلکه عزت هم برایشان قائل می شوند. چرا؟ چون تابع اینها هستند. مگر رئیس جمهور آمریکا در دوره قبل سیاه پوست نبود؟ مگر دوره قبل تر وزیر امور خارجه شأن سیاه پوست نبود؟ مهم این است که فکر این سیاه پوستانی که در بالاترین نقطه حکومتی هم آمدند این بود که تابع فکر یهود و نصارا قرار گرفتند و چون تابع این فکر بودند لذا هیچ مشکلی برایشان ایجاد نکردند.

وی سپس اظهار کرد: قرآن کریم و امیرالمؤمنین (ع) می خواهند بفرمایند منشأ این مسئله آن تصویر اندیشه این هاست. اندیشه اینها خراب است. اینها خود بزرگ انگاری دارند و گویا قدرت عالم اینها هستند. همان نگاهی که فرعون داشت. در فرمایشات مقام رهبری هم امروز می بینیم که به عنوان فرعونیان امروز از اینها یاد می کنند. امام هم مکرر این تعبیر را استفاده می کرد. چون فرعون و نمرود هم در زمان خود همین نگاه را داشتند که همه مردم باید تابع فکر و منافع این ها و رفتار اینها باشند. امروز غرب و استکبار نیز همین را می خواهد.

آیت الله حسین ردایی سپس گفت: امروز چون سیاه پوست ها در مقابل اندیشه های اینها و ضعف های اینها و در مقابل بی خردی اینها ایستاده اند، مورد تهاجم قرار گرفته اند. والا اگر همین سیاه پوست اگر بیاید از نظر فکر سرمایه داری و عزت دهی، منافع یهود را دنبال کنند دیگر مورد این ظلم ها و آزارها قرار نمی گیرند. پس منشأ نژاد پرستی ظاهری آن فکر نژادی و اندیشه نژادی است. یعنی هر کسی تابع فکر اینها باشد او را در نژاد خود می دانند. این نکته مهمی است.

وی در پایان گفت: رسانه های ما می توانند عقلانیت و حریت جوانان را بیدار کنند. به خصوص می توان جوانان را در کشورهای غربی و اروپایی بیدار کرد. این تلاش ها می تواند زمینه ساز برای انتظار معرفتی باشد و ان شاءالله در منتظران حرکت هایی را رقم بزند.